

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD)

- [Despre BERD](#)
- [Studiu de caz: Marbo, Serbia și Muntenegru](#)

Despre BERD

Istoric

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) a fost înființată pentru a contribui la construirea unei noi ere de după anii '90 în Europa Centrală și de Est. De atunci, BERD a jucat un rol important în influențarea schimbărilor din regiune, investind aproape 150 miliarde de euro în peste 6000 proiecte. BERD a fost înființată în timpul dizolvării Uniunii Sovietice, de către reprezentanți ai 40 state de pe 3 continente și a două instituții europene, Banca Europeană de Investiții (BEI) și Comunitatea Economică Europeană (CEE, acum Uniunea Europeană - UE), reglementând de comun acord, statutul băncii, dimensiunea și distribuția puterii economice din zonele Europei Centrale și de Est.

BERD a fost înființată foarte rapid datorită provocărilor apărute în urma prăbușirii comunismului în Europa. Francois Mitterrand, președintele Franței, este cel care a propus în octombrie 1989 ideea de bancă europeană de dezvoltare, care, 18 luni mai târziu, lua naștere în aprilie 1991 la Londra.

Implicarea organizației s-a simțit puternic în domenii precum liberalizarea prețurilor, privatizare, reformele sistemelor bancare și crearea unor cadre juridice adecvate pentru drepturile de proprietate. Pe lângă aceste domenii bancare, BERD s-a implicat chiar și în protejarea și transformarea locului dezastrului de la Cernobîl în Ucraina și implicarea acestuia în siguranța nucleară și în alte părți.

Deoarece presiunea a fost destul de mare pusă pe capitalul intern al BERD și nu se puteau finanța toate proiectele, BERD a reușit să atragă capital extern, atât din surse private, cât și din surse publice. Acest lucru a transformat BERD dintr-o organizație care se ocupa doar de o regiune fixă, într-o organizație care să ajute și state precum Mongolia (2006), Turcia (2009), Egipt, Iordania, Maroc, Tunisia și Kosovo (2012), Cipru (2014) și Liban (2017). În momentul de față, BERD activează în aproximativ 40 state din Europa Centrală și Asia Centrală, sudul și estul Mediteranei, plus Cisiordania și Gaza.

În cei 30 ani de funcționare, BERD a avut un singur membru care a „absolvit” din această organizație - Republica Ceha. Însă, cu toate acestea, în 2021, Republica Ceha a solicitat prin guvernul său, ajutor la redresarea economiei în urma pandemiei de coronavirus, iar Banca a fost de acord să reia investițiile în Cehia, însă pentru o perioadă limitată.

Structură

BERD este deținută de 71 state de pe continente diferite, Uniunea Europeană și Banca Europeană de Investiții. Toți aceștia au adus contribuții diferite de capital, care formează astăzi finanțarea de bază.

Fiecare acționar este reprezentat individual în Consiliul Governorilor BERD, care are autoritate generală asupra Băncii și stabilește direcția strategică generală a acesteia. Deși își păstrează autoritatea generală asupra Băncii, Consiliul Governorilor a delegat exercitarea majorității puterilor sale Consiliului de Administrație. Cu toate acestea, Consiliul Governorilor rămâne singurul responsabil pentru determinarea calității de membru al Băncii, modificarea capitalului social, numirea directorilor și a președintelui Băncii și deciziile privind situațiile financiare și determinarea rezervelor și alocarea profiturilor. Consiliul guvernatorilor a ales guvernatorul Portugaliei ca președinte și guvernatorii Estoniei și Marocului ca vicepreședinți pentru 2021-2022.

Odile Renaud-Basso este președintele BERD. Consiliul Governorilor a ales-o pe doamna Renaud-Basso drept al șaptelea președinte al Băncii, în cadrul celei de-a 29-a reuniuni anuale. Aceasta l-a înlocuit pe Sir Suma Chakrabarti, care a demisionat în iulie 2020 după ce a executat două mandate complete de patru ani. Ea este prima femeie șefă unei bănci multilaterale de dezvoltare.

BERD este structurată astfel:

Consiliul Governorilor - Toate puterile Băncii sunt investite în Consiliul Governorilor, care reprezintă cei 69 de acționari ai Băncii. Deși își păstrează autoritatea generală asupra Băncii, Consiliul Governorilor a delegat exercitarea majorității puterilor sale Consiliului de Administrație, cu excepția anumitor puteri rezervate enumerate la articolul 24 din Acordul de înființare a băncii (admiterea noilor membri, majorarea/reducerea capitalului social al Băncii, suspendarea unui membru, alege Directorii și Președintele, modificarea art. 24, decide încetarea operațiunilor Băncii și distribuirea activelor acesteia, etc).

Consiliul de Administrație - format din 23 Directori și prezidat de Președinte. Fiecare Director reprezintă unul sau mai mulți acționari. Sub rezerva autorității generale a Consiliului Governorilor, Consiliul de Administrație este responsabil pentru conducerea operațiunilor și politicilor Băncii, în conformitate cu obiectivele generale stabilite de Consiliul Governorilor. Își exercită atribuțiile care îi sunt atribuite în mod expres prin acord și acele competențe care îi sunt delegate de Consiliul Governorilor. Consiliul de Administrație a înființat trei comitete de consiliu

pentru a sprijini activitatea sa: Comitetul de Audit, Comitetul pentru Politici Financiare și Operaționale și Comisia pentru Buget și Afaceri Administrative.

Președintele - ales și contractat de Consiliul Guvernatorilor. Președintele conduce ședințele Consiliului de Administrație și votează decisiv în caz de împărțire egală. El sau ea este reprezentantul legal și șeful de personal al Băncii. Sub conducerea Consiliului de Administrație, Președintele conduce activitatea de zi cu zi a Băncii.

Vice-Președinții - numiți de Consiliul de Administrație la recomandarea Președintelui și au, de obicei, contracte pe durată determinată de patru ani. În absența sau incapacitatea Președintelui, un Vicepreședinte exercită autoritatea și îndeplinește funcțiile Președintelui.

Obiective

Principalul obiectiv al BERD este cel de a promova tranziția către economii deschise, orientate spre piață și de a promova inițiativa privată și antreprenorială în țările din Europa Centrală și de Est (inclusiv Mongolia și chiar țările membre din sudul și estul Mediteranei), angajându-se să aplice principiile democrației multipartidiste, pluralismul și economia de piață. BERD ajută țările să implementeze reforme economice structurale și sectoriale - inclusiv de monopolizare, descentralizare și privatizare - pentru a ajuta economiile lor să se integreze pe deplin în economia internațională prin următoarele măsuri:

- Să promoveze, prin investitori privați și alți investitori interesați, înființarea, îmbunătățirea și extinderea activității productive, competitive din sectorul privat, în special a întreprinderilor mici și mijlocii;
- Să mobilizeze capitalul intern și străin și un management cu experiență;
- Să încurajeze investițiile productive, inclusiv în sectoarele de servicii și financiare, și în infrastructura aferentă, unde investițiile sunt necesare pentru a sprijini inițiativele private și antreprenoriale, ajutând astfel la crearea unui mediu competitiv și la îmbunătățirea productivității, a standardului de viață și a condițiilor de muncă;

- Să acorde asistență tehnică pentru pregătirea, finanțarea și implementarea proiectelor relevante, fie individuale, fie în contextul unor programe specifice de investiții;
- Să stimuleze și să încurajeze dezvoltarea piețelor de capital;
- Să acorde sprijin proiectelor solide și viabile din punct de vedere economic care implică mai mult de o țară membră beneficiară;
- Să promoveze, în întreaga gamă a activităților sale, dezvoltarea ecologică și durabilă;
- Să întreprindă alte activități și să furnizeze alte servicii care pot contribui la aceste funcții.

Finanțare

Banca este finanțată de 60 state și două instituții internaționale și lucrează atât în sectorul public, cât și în cel privat. Finanțarea este asigurată direct sau prin intermediari financiari, cum ar fi băncile locale și fondurile de investiții. Sprijinul este oferit și prin programe de dezvoltare a afacerilor care ajută la promovarea noilor competențe în regiune.

Referințe

European Bank for Reconstruction and Development. <https://www.ebrd.com/home>

European Bank for Reconstruction and Development (October 2005). *A guide to EBRD financing*. <https://www.ebrd.com/downloads/research/guides/finance.pdf>

Lessambo, I. Felix (2015). International Financial Institutions and their challenges. A Global Guide for Future Methods. *The European Bank for Reconstruction and Development* (pp. 99-110). Palgrave MacMillan

Studiu de caz: Marbo, Serbia și Muntenegru

Având în vedere capacitățile limitate de creditare ale băncilor locale din sud-estul Europei, multor întreprinderi private le este dificil să obțină împrumuturi mari cu scadențe pe termen lung. O astfel de companie este Marbo, cel mai mare producător de gustări din Serbia și Muntenegru.

În 2002, Marbo a contactat BERD pentru un împrumut care să sprijine programul de expansiune al companiei. După câteva întâlniri cu Biroul Rezident local al Băncii, conducerea proiectului a fost transmisă echipei de agrobusiness a BERD. Au fost discutate mai multe opțiuni de finanțare, acordul final implicând un împrumut pe șase ani de 10 milioane de euro, debursat în două tranșe. Împrumutul va permite recondiționarea și construcția instalațiilor de producție și ambalare, extinderea gamei de produse Marbo și exportul în țările vecine. Împrumutul va permite, de asemenea, companiei să-și îmbunătățească standardele de guvernanta corporativă, în conformitate cu practicile internaționale. Directorul Marbo a spus că fără acest împrumut de la BERD, compania nu ar fi putut să-și implementeze planul de investiții sau să beneficieze de potențialul de creștere a pieței.

Perioada de timp dintre întâlnirile inițiale cu clienții și plata împrumutului a fost mai mică de cinci luni. În tot acest timp, proiectul a fost revizuit de Comitetul de Operațiuni al BERD (conducerea superioară din fiecare dintre principalele departamente ale Băncii) și de Consiliul de Administrație. În etapele de revizuire, Banca a evaluat dacă proiectul este conform cu strategia BERD pentru regiune, iar Banca a efectuat o analiză financiară, economică și de risc. Problemele au inclus capacitatea Marbo de a-și menține poziția puternică odată ce jucătorii internaționali intră pe piață și capacitatea managementului de a gestiona expansiunea rapidă a afacerii.

În plus, a fost elaborat un Plan de acțiune pentru mediu, pentru a aborda problemele legate de deșeurile, emisiile de apă și contaminarea solului și a apelor subterane. De la primirea primei tranșe a împrumutului (7 milioane de euro) în mai 2003, cererea de produse Marbo a depășit capacitatea actuală de producție. Vânzările totale depășesc proiecțiile și Marbo a decis să-și accelereze expansiunea. Plata celei de-a doua tranșe este în curs de desfășurare și a treia (3 milioane de euro) a fost aprobată.